

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Његово Величанство Краљ Петар I, благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, поставити:

за начелника друге класе среза звичког Милана Јанковића, секретара исте класе начелства округа чачанског, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа чачанског Радомира Васиљевића, секретара исте класе начелства округа нишког, по службеној потреби;

за секретара треће класе начелства округа нишког Владимира Петровића, начелника исте класе среза звичког, по службеној потреби, но без права на накнаду путних и селидбених трошкова;

за полициске писаре прве класе среза звичког: Животу Павловића, полициског писара исте класе начелства округа крагујевачког и Петра Иванковића, полициског писара исте класе начелства округа тимочког, обојицу по службеној потреби;

за полициског писара треће класе начелства округа тимочког Бранка Сарића, полициског писара исте класе среза звичког, по службеној потреби, но без права на накнаду путних и селидбених трошкова; и

за полициског писара треће класе начелства округа крагујевачког Срстолника Кнежевића, полициског писара исте класе среза звичког, по службеној потреби, но без права на накнаду путних и селидбених трошкова.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 14. јуна 1912. године, у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Министра Унутрашњих Дела, решено је:

да се Велимиру Ф. Павловићу, полициском писару друге класе среза љубињског, уважи оставка, коју је поднео на државну службу.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 14. јуна 1912. године, у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

БЕЛЕШКЕ ИЗ СУДСКЕ ПРАКСЕ ПО КРИВИЧНИМ ДЕЛИМА КРИТИЧКО ИЗЛАГАЊЕ

од

М. С. Буричића

судије Касац. Суда

(НАСТАВАК)

48. а) При примени начела из § 11. казн. зак. не могу се на исти случај делимично применити два казнена закона, већ се у целости мора применити само један закон, и то онај закон, који је у опште блажији за кривца у конкретном случају.

б) Блажији је онај закон, по коме је у конкретном случају већ наступила застарелост дела, па ма он у погледу казне био и строжији.

[В. III 10. X 1911. год. № 12599, гди је друго правило одржано, а прво повраћено].

Мотиви решења првостепеног суда, које је оснажено од Касац. Суда.

„...Утврђено је постојање дла из § 157. зак. о општ. од 3. XII 1905. г., јер гласачки спискови нису били састављени до остављеног рока и постојање другог дела из чл. 159. ист. зак. о општ., јер председник и деловођа нису извршили претходне радње, потребне за извршење правилног избора. И ако данас важи закон о општинама од 24. XII 1909. год. ипак казнимост ових дела има се подвести под поменуте чланове закона о општинама од 3. XII 1905. год., јер су ова дела извршена под законом од 1905. год., а он је у погледу казне за ова дела блажији од данашњег закона о општинама. § 11. казн. зак.

Оптуженима би се имала по поменутим законима одмерити казна за ова дела. Ну како је по новом закону о општинама од 24. XII 1909. г. застарелост за ове кривице краћа, него по закону од 1905. год., по коме су нађена да постоје горња дела, јер је у чл. 167. новог за-

кона о општинама застарелост за ове кривице предвиђена у 6 месеци, онда се у погледу застарелости има применити пропис чл. 167. н) новог закона о општинама од 24. XII 1909. г. Па како је по овом закону застарелост дела већ наступила, оптужени се § 250. а) крив. с. пост. имају отпустити испод суђења“.

Напомена. На конкретни случај може се, према начелу утврђеном у § 11. казн. зак., применити само један закон, и то закон, који је за кривца у конкретном случају блажији. Не постоји законско овлашћење о делимичној примени закона, па се таква примена не може ни допустити¹⁾. Треба дакле да се на дотични случај примени изнето начело тако: да се донесе судска одлука по једном блажијем закону. А очевидно је да је блажији новији закон, јер се по њему оптужени овде не могу казнити зато, што је по њему већ наступила застарелост деликта²⁾ онда се одма имало то и утврдити и због тога применити само тај један закон, па по њему оптужене отпустити испод суђења. Шта ће најзад суду та оцена, да би стари закон био блажији, кад би наступила примена казне. Она овде не може ни да наступи, кад је по новом закону наступила застарелост дела, а то је за кривца блажије од ма какве казне по старом закону³⁾.

49. Кривични суд није законом позван да застаје с истрагом кривичног дела и да упућује једну од странака крив. процеса, да прво путем грађанске парнице прибави пуноважан доказ о каквом факту, који има утицаја на исход кривичног процеса. Напротив, он је дужан да донесе одлуку по кривичном делу и да у току кривичног процеса, средствима које му пружа законик о крив. с. пост. пронађе материјалну истину, с обзиром на сва питања, која на то имају утицаја.

[I 2. X 1910. № 10966].

¹⁾ Види о овоме Olshausen, § 2. п. 21; Frank, § 2., IV п.

²⁾ Olshausen, § 2. п. 19; Frank, § 2, IV, 2.

³⁾ Ваља имати на уму да овакве грешке у мотивима, које не утичу на резултат одлуке, могу лако

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

Примедбе I 2. X 1910. № 10966.

„Погрешно је суд, што је застао са извињањем ове кривице и приватне тужиоце упутио на особену грађанску парницу за доказивање својине земљишта, које је заузето инкриминираном тапијом, налазећи да је расправа овог имања од утицаја на даљи развој кривичног процеса.

За овакву одлуку суд није имао ослонаца у закону.

Да ли у конкретном случају постоје елементи, потребни за појам кривичног дела, суд има да цени по доказима, које странке поднесу и ислеђење пружи, а с обзиром на све околности и моменте инкриминиране радње, који би јој дали карактер кривичног дела.

Ако би постојање кривичног дела зависило од каквог грађанског питања, онда се и оно има расправити у самом кривичном процесу, по доказима које истрага изнесе“.

Напомена. У § 12. крив. с. пост. утврђено је начело супремације кривичног правосуђа над грађанским. Ово начело признато је и у грађ. суд. пост. Тако § 174. гр. с. пост. наређује се да грађански суд застане с извињањем спора, кад се утврди да стоји какве кривично дело кога од парничара, од кога би зависно исход грађанске парнице. На против у кривичном поступку нема сличне одредбе, јер би она вређала поменуто усвојено начело. Правило је да се у кривичном поступку тражи материјална (§§ 5. и 51. кр. с. пост.), а у грађанском формална истина (§ 178. гр. с. пост.), па је природно да се кривичној пресуди мора признати првенство над грађанском.

Према изложеноме изгледа да је ово питање сасвим јасно и да се противно гледиште не може ни заступати. Па ипак саопштена одлука I Одељења Касац. Суда чини изузетак, а стална и дугогодишња судска пракса постоја сасвим супротно. Ово се питање веома често јавља по оптуженима за горосечу и по овим делима стална је пракса оваква: Чим оптужени оспори тужиоцу својину земљишта, на коме је горосеча учињена, онда се приступа оцени овога питања; ако прив. тужилац нема тапију или какав други потпун доказ о својини, суд цени ко је, према изнетим доказима јачи у праву, па за кога нађе да је слабији, упућује га на грађанску парницу, да у њој докаже право својине. Док се ова парница не сврши, застаје се с кривичном истрагом.

Свакако да ово није правило, а овде у толико пре, што кривични суд има да суди о једном делу, које се казни по приватној тужби. Тужилац, који тражи да се оптужени казни зато, што је секао гору на његовом имању, дужан је да изнесе пред кривични суд све што иде у

прилог овоме тврђењу. Оптужени, који се брани да не стоји навод тужбичев, да је то имање његова својина, изнеће такође све, чиме правда своје тврђење. После свега тога кривични је суд дужан да се у смислу §§ 5. и 51. крив. с. пост. постара да пронађе материјалну истину, према свима доказима, које би могао да прибави, па ће према томе и изрећи своју одлуку. То и јесте његова дужност, а никако, да застаје с кривичном истрагом и да чека резултат грађанске парнице.

Ваљало би да се изнета погрешна пракса већ једном напусти и кривично правосуђе поштеди од овога измешног и противзаконог застоја!¹⁾

50. Кад се по противзаконјој наредби каквог чиновника или јавног службеника (§ 132. к. зак.) какво лице веже, онда дотични јавни службеник тиме чини дело лишења слободе из § 123. к. зак., а не дело из § 122. к. зак.

[III 19. X 1911. № 12974].

X је оптужен зато, што је наредио општ. пандуру да веже прив. тужиоца, *Побуде пресуде Апелационог Суда.*

Првостепени суд погрешно је узео да у радњу оптуженога стоји дело из § 122. у в. с § 132. к. зак. Овде стоји дело из II одељка § 123. к. зак., зато, што је оптужени у званичној дужности, као кмет, приватног тужиоца у нехату слободе лиши. У радњи оптуженога нема навалности својим нехата зато, што је прив. тужаоц својим упорством и направљеним нередом изазвао потребу да се оптужени као кмет умеша и поврати ред и послушност, те је дејствујући у том правцу могао мислити да има права, да прив. тужаоца на означени начин, и без пресуде лиши слободе, кад му сџм чл. 110. зак. о општ. даје право да прив. тужаоца за овакав његов поступак казни са један дан затвора“.

Напомена. У § 122. к. зак. предвиђено је дело принуде с општим карактером. Ту ће се подвести кажњива радња јавног службеника у ономе случају, кад она нема карактер другог кажњивог дела нпр. лишења слободе. Овај деликт по правилу консумира дело принуде; учињена принуда добила је форму другог кажњивог дела (§ 23. к. зак.)²⁾. Кад је оптужени наредио да се прив. тужилац веже, онда је тиме прив. тужаоцу причињено лишење слободе; он је спречен у остварењу сопствене воље у погледу свога кретања у простору. То и чини битни елемент деликта лишења слободе³⁾.

1) Ова рђава пракса злоупотребљава се на овај начин: Онај, који нема доказа о својини какве шуме, оптужи правог власника, који такође нема тих доказа, за дело горосече, те се тако стави у положај оптуженога. Ако на тај начин успе, скривши кога сведока о томе, како он држи то имање, да суд реши да оптужени поведе спор за својину, онда је он већ у пола успео. Он тада у грађанском процесу добија положај тужене стране, који је много повољнији од положаја тужбичевог, и има много више изгледа да ту парницу добије.

2) Olshausen код § 240. п. 14; Frank ibid VII; наши мотиви за пројект казни зак. за Краљ. Србију, на стр. 497. и сл.

3) Olshausen код § 239 п. 1; Frank ib. I.

51. Кад поротни суд има да суди по каквому оптужењу, где има више приватних тужилаца или оптуженика, онда сви скупа, приватни тужиоци или оптуженици, могу одбацити само по четири поротника. (чл. 17. зак. о пороти).

Повреда овога прописа чини поротну пресуду ништавном (чл. 38. зак. о пороти) без обзира на то, да ли је тужилачка или оптужена странка, формирају поротнога суда, чинила какав приговор противу његовог састава.

[О. С. 31. X 1911. № 13798].

Примедбе I 2. X 1911. № 12723 (које су усвојене у Општој Седници).

„По чл. 17. зак. о пороти оптужени и прив. тужиоци имају право одбацити по двојицу поротника, не казујући узрок одбачају, а на случај да има више оптужених или приватних тужилаца, онда сви скупа, оптужени или прив. тужиоци, могу одбацити по четири поротника. Овим смањеним правом на одбачај поротника, кад има више оптужених или приватних тужилаца, закон је хтео, да у сваком случају остане суду довољан број неизузетих поротника, из кога ће он изабрати четворицу за суђење. Према томе давање већег права интересованим лицима, у погледу одбачаја поротника, појављује се као противзаконно, јер се на тај начин ова лица стављају у могућност, да у знатној мери утичу на састав поротног суда, што је противно основним принципима правосуђа, а нарочито принципима, који важе код поротног суђења.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

О ЕКСТРАДИЦИЈИ КРИВАЦА — С ПОГЛЕДОМ НА ПОЗИТИВНЕ ПРОПИСЕ СРПСКИХ ЗАКОНА

од
АЛ. ЈОВ. КУЗМАНОВИЋА.

Судска и извршна власт једне државе у погледу територијалном престаје тамо, где престаје сувереност дотичне државе, а то је на граници државне области. Кривци, који дело учине у једној држави, могу да се склонe у другу, где не допире судска и извршна власт прве државе. И такви кривци не треба да остану некажњени. То се постиже нарочитом правном радњом.

Екстрадиција је акт, којим једна држава другој држави, по тражењу ове, предаје са своје територије физичко лице ради вођења кривичне истраге и суђења или ради извршења казне над њиме по кривичном делу учињеном ван територије умољене државе.

Екстрадицију оправдавају интереси оно државе, која издавање кривца тражи, јер је за ту државу корисно, да кривца казни а не дозволи, да он избегне заслужену казну склањањем у другу државу. Нема разлога, да умољена држава не учини услугу, тражену од стране друге државе, и да одбија издавање кривца, кад чињење те услуге ништа не стаје умољену државу. Екстрадиција није пре

остати неисправљене у одељењима Касац. Суда. Ако се оне да чине у сваком случају и овакве исправке, онда се у највишем суду може повећати и судијски и административни персонал. Познато је да он није ни најмање повећан и ако је само за последњих 30 година посао у Касац. Суду утростручен.
Цел је наших бележака да по могућству поупуномо ову празнину и мање правнике упутимо на правилнију примену закона.

свега противна обзирима хуманости нити кривца крши поверење, које је кривац имао у моменту склањања у туђу државу, да ће ту наћи стварне заштите. Примена казне у опште, и ако је то нужно зло, не може се сматрати као нешто, што је противно осећају хуманости, јер се може узети, да је нарочито хумано кривца казнити а друштво заштитити, или окривљеног извести пред суд, где је дело учињено и где су докази о његовом делу, те ако је невин, да буде ослобођен, или, ако има услова, да буде благо кажњен. Кршење поверења, на које је кривац помишљати могао, такође не говори против екстрадиције, јер тај обзир би био и сувише ништаван према разлозима, који оправдавају екстрадицију, и према услузи, која се чини држави, а сем тога кривац не може ни рачунати на тај обзир, кад је данас правно појмање формулисано у томе смислу, да негдашњи азили више не постоје, те кривац, који се склања у другу државу, и не помишља тада, да ће у тој држави наћи заштите такве, да га ту правда неће моћи стићи.

Интереси државе, од које се екстрадиција тражи, такође оправдавају ову. Умољена држава има интереса, да уклони са своје територије она лица, која су на страни учинила кривична дела и која представљају опасност за ту државу, јер могу као склона, или иначе, учинити и друга кривична дела па опет избећи казну. Тако исто та држава има разлога да екстрадицију изврши и због тога, да би друга држава њој у другим приликама издавала лица њој потребна за кривично правосуђе.

Културне државе чине међу собом друштво културних држава — међународну заједницу. Оне гледају, да у заједничком циљу сузбију чивење кривичних дела и на кривце примене казне. Тај заједнички посао тражи екстрадицију; за њу су везани интереси целог друштва. За добро кривично правосуђе потребно је, да кривац буде суђен тамо, где су докази и где је дело учињено, као што је потребно, да и пресуда буде извршена тамо, где је изречена. Не признавати екстрадицију значи напуштање садејства на извршењу заједничког задатка. Кад људи знају, да нема нигде места, где би се могли склонити, па да их заслужена казна не стигне, боље ће се чувати од чивења кривичних дела. Основица за екстрадицију лежи у социјалној одбрани.

Интерес за екстрадицију треба двојити од права.

Право државе, да кривца екстрадира са свога земљишта другој држави, налази се у њеној суверености. Свака држава има право, да са своје територије уклони оне, који њој не припадају, ако су ти ма по чему опасни за њу, па по томе да уклони и кривце, који преставаљају опасност за јаван ред, као што има право, да те кривце и код себе задржи, — и да се у опште брани од опаких људи. Али за што би се држава одлучила, да своју сувереност искористи за кривце а не за себе и опште интересе, па да у опште одбија тражене екстра-

диције. Пошто држава има право уклањања кривца са своје области на начин који она определи, у толико ће боље вршити то право, кад кривце спроводи и предаје оним државама, које су кривце тражиле — јер то захтевају општи интереси.

Како пак општи интереси говоре за екстрадицију, и како свака држава има право да екстрадицију извршује, то се јавља дужност држава, да екстрадицију у начелу признају и кривце издају, — иначе вређају основе међународног права и тиме дају другим државама повода, да са своје стране репресалије чине.

Екстрадиција између држава може се вршити по сили међународног уговора, као и без уговора, по праву, које лежи у суверености, да држава може странца упутити куда она хоће. Држава свака дужна је да кривце екстрадира и кад уговор о томе не постоји; али услед довољно непречишћених услова, који се траже за екстрадицију, умољена држава може, да конкретне случајеве не подводи под оне, које екстрадиција треба да обухвати и да тим начином учини, да не дозволи екстрадицију тих лица. Пошто је основа екстрадиције у заједничком интересу држава, то се екстрадиција и без уговора врши само тако, ако се дотично кривично дело сматра као такво по законима обе заинтересоване државе и ако је поступање између тих држава у погледу издавања кривца засновано на међународном реципроцитету, који се ствара с обзиром на уговорне норме дотичних држава према трећим државама.

Поједине државе имају по један општи закон о екстрадицији, на основу кога врше издавање кривца другим државама, са којима немају уговора о издавању кривца. Без оваквог закона екстрадирати кривце, има незгода; пре свега потребно је, да ни једно уставно или законско наређење не условава, да ће се екстрадирање моћи вршити само на основу закона, па да се може проћи без поменутог општег закона о екстрадицији; сем тога, кад нема општег закона о екстрадицији, отворено је поље за злоупотребе органа власти, који не будући везани писаним прописима могу екстрадицију не дозвољавати тамо, где би је дозволити требало, а дозвољавати је у оним случајевима, где би екстрадиција требала да буде искључена; писаним општим законом о екстрадицији отклања се та могућа самовоља органа власти. Оваквим законом, који има унутарњи значај, страна држава нема право, да потражује безусловно његово поштовање, јер се таквим законом једна држава не ангажује према другој, те може и тај закон свагда мењати.

Декларације, које чине владе двеју држава о реципроцитету у погледу екстрадиције кривца, нису уговори. Таквим декларацијама не треба санкција, пошто влада има право да врши дужности, које налаже сувереност државе, те, кад устав или закон нису предвидели, да ће се само на основу закона екстрадирати, томе споразуму о издавању кривца између две државе, који је нашао израза у де-

кларацији влада, није потребно да прође кроз законодавно тело.

Уговором међународним пак постиже се обавезна екстрадиција кривца. Уговором једна држава прима на се обавезу, да другој држави издаје кривце.

Уговори о екстрадицији по правилу почивају на услову реципроцитета. Од реципроцитета се одступа само онда, када има нарочитих разлога прекршити га услед специјалних прилика, природних и социјалних, у којима се поједина држава изузето од друге налази.

У Србији важи као општи закон о екстрадицији кривца Уредба о бегунцима В. № 171. од 20. јануара 1860. г.

Даље Србија има закључених и ратификованих конвенција о издавању кривца: са Италијом од 1. марта 1880. године, са Швајцарском од 8. априла 1888. године, са Белгијом од 10. јануара 1896. године, са Холандијом од 25. октобра 1896. године, са Великом Британијом од 25. јануара 1901. године, са Уједињеним Америчким Државама од 28. новембра 1901. године, са Аустро-Угарском од 25. маја 1911. године.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПРОФЕСИЈОНАЛНИ ЗЛОЧИНЦИ

(НАСТАВАК)

Подела градских професионалних злочинаца.

Градски професионални злочинци могу се поделити на две категорије: *вишу* и *нижу*. Прва напада сопственост рафинисаним средствима: велике опасне крађе вешто извршене, преваре свију врста методички извршене, прављење лажног металног и папирног новца и т. д. Ако је потребно, за успех посла, злочинци ове категорије не презају ни од убиства, али се ово сматра као крајње и веома опасно средство, и избегава у колико је год то могућно.

Злочинци, који припадају овој категорији, регрутују се помало из свију средина. Поред синова угледних фамилија, који су расули своју имовину и скренули с правог пута, међу њима се налазе индивидуе врло скромног порекла, а понекад и из друштвеног талога. Све ове индивидуе располажу манирима које им допуштају да посеђују најбоља друштва, а да нико на њих не посумња. Па ипак су међу њима ретки синови честитих фамилија. То су обично индивидуе које су, услед свог ранијег занимања, долазиле у додир са људима богатим и лепо васпитаним, и на тај начин упознали се са навикама и обичајима овог света. Тако се међу њима налази знатан проценат бив. келнера, трговачких а нарочито банкарских чиновника и т. д.

Али се, пород ових, налазе такође и индивидуе, које се по својој различној професији нису могле тачно упознати са светским обичајима, и човек се с тога мора са чуђењем запитати: где су се оне могле научити добром понашању да би

могле увући у више друштвене класе и пљачкати их. Ми смо н. пр. познавали једног хлебарског момка, пореклом Швајцарина, кога је један првостепен суд у водском кантону био осудио на шест месеци затвора због преваре. По изласку из затвора ова индивидуа отишла је у једну велику немачку варош и, издајући се за богатог Енглеца старог порекла, успела да буде примљена у најбоља друштва, и да их опљачка са преко милион марака у року од девет месеци. Пошто је демаскирана и поново ухапшена, осуђена је на десет год. затвора. Приликом одласка из кантона водског, овај хлебарски момак имао је 21. год., говорио је правилно седам језика и био је врло лепе спољашности.

Уопште се, дакле може рећи да у вишу класу спадају светски злочинци који су, најчешће површно васпитани.

Из ове се класе готово искључиво регрутују чланови интернационалних банди, које су у толико опасније у колико су превозна средства бржа и удобнија.

И назад: у овој категорији има много више злочинаца зрелијег доба но у нижој.

Нижој класи злочинаца припадају сви повратници, који врше грубе злочине и преступе. Ово не значи да су њихови злочини извршени необазриво и без претходног спремања. Напротив, често је врло тешко открити извршиоце њихових дела. Па ипак се ова дела одликују извесном врстом бруталности, начин, што је одличан шеф париског одељења сигурности г. Хомар, назвао *простачким*.

Чланови ове класе регрутују се већим делом из средине радничке и протигутске. Многи од њих — али не већина деца су повратника или алкохоличара или непознатих родитеља — ванбранчна. Из њихове средине регрутује се највећи део сутенера, али овај занат обавља и велики део злочинаца из више класе.

У нижој класи има много више злочинаца но у вишој, и они се врло ретко мешају међу собом. Њихова поља рада сасвим су одвојена, и они се чак не са-стају по јавним местима, кафанама и т. п. Дешава се, међутим, да злочинци више класе врше извесна дела — која су њима лично одвратна — преко својих колега из ниже класе. У овим случајевима они им дају један део пљачке, често незнатан, и на овоме се, готово увек, свршавају њихови односи.

Понекад, али то је врло ретко, индивидуе које су у почетку припадале нижој класи, ступају доцније у вишу, постајући члановима интернационалних банди.

Разуме се већ да је немогуће по-вући тачну границу између ове две велике категорије злочинаца великих градова. Тек на основу природе злочина или престапа криминалиста ће моћи одредити да ли његов извршилац припада вишој или нижој класи професионалних злочинаца.

Села и мали градови нису згодни за рад злочинаца више класе. Они првенствено експлоатишу велике градове и стране штације, где има много богатих људи.

Извесни злочинци специјалисте, који припадају овој класи, нападају такође и на становнике малих градова и поља. Тако варалице помоћу сакривеног блага траже обично своје жртве међу провинцијским становницима.

Мали градови и села имају, напротив, своје злочинце, који припадају нижој класи и, као што смо раније казали, имају своје специјалне обичаје и навике.

Доба злочинаца.

Које доба даје највише злочинаца? Одговор на ово питање — који не интересује само социјолога већ и истражног чиновника и полицајца — није тако прост, јер зависи од општег карактера обичаја појединих земаља, од њихових социјалних и географских прилика и т. д. То ј, може бити, доба професионалних злочинаца, у коме се најочигледније показује утицај средине. Градови, а нарочито велики, дају н. пр. врло велики проценат младих преступника, док је овај проценат у селима много мањи. Процент злочинаца извесног доба варира такође знатно и између великих градова. Тако је криминалитет младих људи у доба између 16 и 21 год. већи у Паризу но у Берлину. У индустријским окружјама и градовима максимум криминалитета други је но у местима која никако немају или имају врло мало индустрије. Може се у опште рећи, да се са увећањем броја становника једног града, и максимум криминалитета помера ка младим индивидуама. Криминална статистика једне земље не допушта, дакле, никако криминалисти практичару (сасвим је друга ствар са криминалистима теоричарима) да изводи закључке у погледу доба које даје максимум криминалитета у његовом округу. Само локалне статистике могу послужити за ову ствар. По несрећи, њих је врло мало, и с тога је желети да их

паркети или месне полицијске дирекције што пре зав ду. Ове статистике биле би врло корисне не само за криминалисту теоричара, социјолога и законодавца, већ тако исто и за полицију која ће, познавајући узроке, моћи боље предузети потребне кораке за одбрану друштва од професионалних злочинаца.

Статистика затварања.

Да би се видело шта практичару пружају ове локалне статистике, износимо овде статистику затварања у савском департману за четири тромесеца 1902. год. Ову год. узели смо као пример с тога, што њена статистика дели злочинце према доба старости, и то веома тачно. Без овога, могли смо узети ма коју статистику из последњих год. и резултат нашег испитивања био би исти.

Може нам се пребацити да је реч о статистици затварања, а не о статистици осуда, и да с тога треба — да би се добио стварни број злочинаца разног доба — одбити број индивидуа за које би се у току истраге утврдило да су невини, као и број понављаних затварања.

Ова примедба била би оправдана да је реч о утврђењу доба старости које даје максимум криминалитета, али ми говоримо о криминалитету у опште, а не само о осуђеним злочинцима. Практично искуство показало нам је, да се број невиних-ухапшених индивидуа-а распоређује, готово подједнако и сразмерно на свако доба. Исто је овако и са индивидуама које се пуштају из недостатка доказа, и које су, у највише случајева, злочинци који су, захваљујући својој вештој одбрани, избегли осуду. Што се тиче понављаних затварања и она, као што тврде статистике из 1906 и 1907. год. падају готово подједнако, на свако доба старости:

		Испод 16 год.	Од 16 до 18 година	Од 18 до 21 година	Од 21 до 23 година	Од 23 до 25 година	Од 25 до 30 година	Од 30 до 45 година	Од 45 до 60 година	Преко 60 година	Свега
I	Људи . . .	190	796	1637	454	488	1269	2359	1327	517	8037
	Жене . . .	21	41	101	81	72	149	272	238	156	1121
	Свега . . .	211	837	1738	535	560	1408	2631	1565	673	10158
II	Људи . . .	180	587	1232	427	371	1041	1770	1059	429	7096
	Жене . . .	41	36	122	69	91	134	270	199	114	1076
	Свега . . .	221	623	1354	496	462	1175	2040	1258	543	8172
III	Људи . . .	287	769	1400	518	404	995	1714	1147	491	7725
	Жене . . .	31	51	136	88	67	126	286	211	137	1133
	Свега . . .	318	820	1536	606	471	1121	2000	1358	628	8858
VI	Људи . . .	274	786	1606	445	378	1112	1718	948	387	7654
	Жене . . .	39	52	153	92	75	155	334	205	131	1236
	Свега . . .	313	838	1759	537	453	1267	2052	1153	518	8890

Као што смо мало час напоменули сличне статистике последњих година дале би нам сразмере, може бити мало различне, али са истим закључцима. Истина је, да између двеју статистика има разлике, али ако се утврди средња статисти-

стика за последњих 8 г., сразмера између разних рубрика биће готово иста као и између рубрика за 1902. г. Закључци, које изводимо из статистике коју смо случајно изабрали, могу се, дакле, применити и на остале године у средњој статистици.

Прва опсервација, која се сама по себи намеће после испитивања изложеног прегледа, јесте потреба о одвајању мушког криминалитета од женског. Према овоме, и ми ћемо посебно третирати ове две врсте криминалитета.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

ВИДОКОВИ МЕМОАРИ

(НАСТАВАК)

Да бих разбио сваку сумњу препоручим јој, да остане још петнаест дана у гостионици где смо били одсели, и да свакоме каже да сам отишао у Рујан ради куповине; кад тај рок истече да дође к мени у Париз, и доиста она тамо дође у дан који сам јој био означио. Она ми исприча да су сутра дан по моме одласку преобучени жандарми дошли у нашу радњу да ме ухапсе, и кад ме тамо нису нашли да су рекли, да се неће зауставити на томе и да ће ме пронаћи.

Тражење се живо настави и то је била једна незгода која је кварила све моје планове. Како сам под именом Жаклен био познат морао сам и име променити, па и посао, који сам био почео, оставити.

Није више било пасоша ни какве друге исправе, која би ме заштитила у срезовима по којима сам досад ишао, а у онима где нисам никад ишао било је вероватно да би мој необични долазак изазвао сумњу. Стање је било врло незгодно. Шта да се ради? О томе сам само мислио кад ме случај упознаде са једним трговцем — кројачом. Он је хтео да прода свој иметак. Верујући да нигде нећу бити сигурнији него у средини престонице, где је тако zgodно изгубити се у множини, погодим се с тим трговцем. И доиста, прођоше скоро осам месеци а ништа се не деси што би покварило спољство које смо уживали ја, Анета и моја мати. Моја радња напредоваше свакога дана све боље. Нисам се ограничавао више као мој предходник само на трговину са оделом, окренем и трговину са чохом и, може бити, био сам на путу да будем срећан, али једног јутра моје муке почеше понова.

Био сам у дућану; један носач дође и рече ми да ме очекују код неког ашчије у улици Амер; помислио сам да ме зову због каквог пазара и одем одмах на означено место. Уведоше ме у једну собу где затекнем двојцу робијаша, побеглих из Завода у Бресту. Један од њих био је Блонди, који је спремао несрећно бегство у Понт-а-Лизону. „Овде смо већ досет дана, рече ми он, и немамо ни марјаша. Јуче смо те видели у једној радњи, дознасмо да је твоја; то ми је било мило, ја сам то казао и пријатељу..... Одсад се немамо шта бринути, ти си познат као човек који не би своје другове оставио да трпе“.

Беше ми врло тешко кад сам увидео да сад зависим и од ова два разбојника, који су били способни за све, па чак би ме проказали и полицији само да ми напакосте па ма и сами страдали. Нисам, разуме се, пропустио да им кажем, како сам задовољан, што сам се с њима нашао и додам, да ми је криво што нисам богат и што не могу да им више дам него само педесет динара. Они се направише као задовољни овом сумом и на разстанку казаше ми да ће да иду у Шалон-сир-Марн, где рекоше да имају посла. Био бих веома срећан да су се могли заувек удаљити из Париза, али они здравоћи се самном обеђаваху ми да се ускоро врате и ја остах уплашен од њиховог блиског повратка. Неће ли ме они сматрати као своју краву музару и уцењивати кад како хоће? Зар неће бити ненасити? Ко ми је јемчио да ће се њихови захтеви ограничити само на могућноме? Већ сам себе гледао као благајника ове господе и још многих других, јер било је извесно да ће ме они, ако их задовољим, по обичају који влада међу доповима да ме и они глобе. С њима бих био добро док их први пут не одбијем; а дође ли дотле, било је несумњиво, да би ми неправилно неку комедију. Појмиће се да због ових неваљалаца, поред осталих брига, нисам био срећан, али ипак због тога мој положај је требао да ми буде пријатан, но он би погрешан новим несрећним догађајем.

Ви се сећате или може бити не сећате, да се моја жена по разводу брака поново удала; мислио сам сад да је она у округу Па-д-Фале сва заузета бригом о себи и о свомо мужу, кад се у улици Пти--Каро нађем с њом лице у лице; нисам могао избећи, познаде ме. Разговарали смо и нисам јој прсбацивао недаће које ми је учинила и како њено неуредно одело казиваше да није баш у благостању дам јој мало пара. Можда је она помислила да сам то учинио што сам морао, међутим од тога није било ништа. Нисам чак ни помислио да ме бивша госпођа Видок може оптужити. У истом сећајући се после наших свађа сматрао сам да ми је потребно бити озбиљан; одобравао сам тада то што сам урадио и чинило ми се да је то добро што ова жена у својој невољи може рачунати на моје помагање, јер затворон и удаљен из Париза не бих јој могао олакшавати беду. То је требао да буде разлог и за њу те да ћути, јер сам бар тако мислио; видеће се да ни сам се преварио.

Издржавање моје бивше жене био је један нов терет коме сам се покорио, али коме нисам познавао сву тежину. Петнаест дана после нашег виђења замолише ме да одем у улицу Ешикије а ја одем. У дну једног дворишта, у приземљу доста чистом, обично намештеном, нађем не само моју жену, него и њене рођаке и оца, Тиранина Швагије-а који су били пуштени из затвора, који су за крађу сребра имали шест месеци издржавати. На први поглед видео сам, да је то фамилија, која ми је обисла о skut. Сви су били у највећој оскудици. Мрзео

сам их, проклињао сам их, па ипак морао сам им стиснути руку. Они ме убише! Оставити их у очајању било би да се сам упропаستم и да се ускоро вратим аргусенима; зато се решим да им дајем до последњег маријаша.

У ово време изгледало ми је да се цео свет удружио против мене; сваки час сам морао одвезивати кесу, и за кога? За бића која су моју издашност сматрали за обавезну и који су били готови да ме издаду одмах чим би им се учинило да нисам више сигуран извор. Кад сам се вратио од моје жене имао сам још један доказ несреће која се надовезује на живот побеглог робијаша. Анета и моја мати беху у плачу. За време мога одсуства два су ме пијана човека тражила, и на одговор да нисам код куће, они су грдили и претили, а ја сам имао разлога да потпуно верујем у њихове намере. По опису, који ми је дала Анета, познао сам да су то били Блонди и његов друг Дилик. Није ми било тешко погодити њихова имена: они су оставили адресу са изричним захтевом да понесем четрдесет динара, а у Паризу само су они били способни да ми учине такву поруку. Морао сам извршити поруку, само, плаћајући им данак нисам се могао уздржати а да им не кажем да су радили несмотрено. „Ето, шта сте урадили: у *улицу* (дућану) се није ништа знало, а ви сте *појели* *мамац* (проказали). Жена ће ме може бити отерати, јер радим на њено име и онда ћу *њупати* (гладовати). — Ти ћеш *чорети* (красти) с нама, одговорише ми оба разбојника.

Пробао сам да им докажем да је несравњено боље живети од поштенога рада него се сваки час плашити полиције, која пре или после хвата злочинце у своје мреже. Додао сам да се грех за грехом ваља, да такав пут води у хапсе и право на гилотину. На крају позовем их да се одрекну тог убилачког живота који су изабрали. „Ваш си потребно! рече Блонди кад ја заврших говор; можеш ли ти нама показати какву *улицу* (кућу) за разбаштавање (обијање), ми смо, као што видиш, као Арлекин, нама више треба новац него савети“. И они пођоше смејући ми се у брк. Вратио сам их да их уверим у моје пожртвовање и да их молим да ми не долазе више у радњу. „Ако је само то, рече Дилик, уздржаваћемо се. — Да, да, уздржаваћемо се, понови Блонди, пошто се то не допада госпођи“.

Овај последњи није се уздржавао ни мало. Сутра дан већ дође у радњу и позва ме да разговарамо насамо. Уведем га у собу. „Јесмо ли сами? упита ме бацив поглед да прегледа собу и кад се уверио да нема никога извуче из џепа једанаест пари сребрних „есцајга“ и два златна сата и метну их на асталчић: четири стотине *киндара* (динара) све... то није скупо... *готивна ока* (сатови) и сребро... *деде број грањици* (паре) — Четири стотине *киндара*! одговорим збуњен тако брзим рачунањем; немам толико. — Ништа, иди их продај. — А ако неко пита... — Измисли нешто; мени требају грндељи (грошеви) или, ако волиш више, наћи ћу ти купца полицију... Ти

знаш шта то значи... трањци без оклевања!"

Нисам га више ни чуо добро... видео сам се већ оптужен... лишеног имања, које сам имао, воде ме у казни завод... И, изборјим четири стотине динара!

(НАСТАВИЌЕ СЕ)

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Учињена су нам ова питања:

I

Суд општине јарменовачке, актом својим Бр. 1491, пита:

»Председник овога суда, лично је позвао једног грађанина да дође општинском суду 3. маја ове год. ради саслушања по извесном предмету извршења трећег лица, и упозорио га да ће бити кажњен ако не дође.

Позвани грађанин ни после 6 дана од тога рока није дошао на позив председника, и тиме поред непослушности осуђивао и извесно извршење.

Председник га је реферисао овоме суду, и он је на саслушању признао, да на позив није дошао, те га је суд на основу § 327. каз. зак., пресудом од 12. маја т. г. Бр. 1148, казнио са пет дана затвора или 25 дин. у новцу.

На жалбу осуђеног првостепени Гор. Милановачки Суд решењем од 22. маја тек. год. Бр. 14241, поништио је пресуду овога суда овим речима: »јер овди не постоји дело из § 327. кривич. закона нити у опште како казимо дело, јер према оптуженом није вођена никаква кривична истрага«.

Моли се уредништво за објашњење:

Је ли довољан реферат заклетог председника и признање окривљеног, па да се неко може осудити, и је ли правилна пресуда овог суда, или решење првостепеног суда.

Ако је правилно решење првостепеног суда, онда зашто постоји § 327. каз. закона и у њему реченица: »кога полицијски чиновник или кмет, или ко други у име власти позове, па не би томе позиву без довољног узрока следовао«.

Шта треба суд да ради, па да му грађани на позив долазе, и кад у томе не постоји казимо дело по мишљењу првостепеног суда, онда шта суд у опште може да ради и како да управља свој посао.

Суд овај на против налази, да баш онда кад би се каква кривична истрага водила против ког лица, па на позив не дође, да га треба стражарно дотерати а не и казнити ако само по позиву не дође.

Напоследетку шта у опште по овоме даље може овај суд радити, кад је решење првостепеног суда потписао цео суд, а оно је по несрећи обавезно за општинске судове?»

— На ово питање одговарамо:

Ако првостепени суд није изнео никакве друге разлоге, из којих ништи пре-

суду, него само оне, што су у предњем питању изнесени, онда је његов рад незаконит до очигледности.

Незаконит, велимо, јер се апсолутно не сме стати на то гледиште, да кривица за недолазак по позиву стоји само онда, кад неко или одговара кривично, или лично има какав грађански спор.

Према развоју друштвених прилика, појединци много пута бивају позивани од стране власти више по туђим стварима, него по својим, и они су дужни да тим позивима следују. Многи, даље, бивају позивани за своје послове, који немају ничега заједничког са кривоцом. Тако, могу бити позвати да плате порез, да им се саопшти војни распоред итд. и у свима тим случајевима они су дужни да одмах следују позиву, и чим то не учине, они су криви за дело из § 327. тач. 1. крив. закона.

Једино не могу бити кажњени кад се зову да одговарају за какво истушно кривично дело, јер у том случају власт има право на другу врсту принуд — да их силом дотера по § 21. Полицијске Уредбе.

Кад је, дакле, оптужени признао да је звао, па изостанак није могао оправдати, онда је по § 327. т. 1. било места осуди.

Како је, међутим, првостепени суд поништио пресуду, и како је та његова одлука обавезна за општински суд по § 15. и 16. Полицијске Уредбе, то суд мора поступити по судским примедбама.

Али, како је оваквом одлуком првостепеног суда отворено широко поље непослушности; како ће после овога многи поћи трагом осуђеног, то је неопходно потребно да се службено расправи питање: сме ли и даље остати гледиште првостепеног суда као тачно.

То може бити само на тај начин, што ће општински суд, преко своје надлежне власти, доставити сва акта г. Министру Унутрашњих Дела, а он ће наћи начина и пута, да се погрешно гледиште суда поправи.

Дотле, пак, општински суд нека и даље осуђује свакога оног, који му на позив не дође а не оправда се.

На тај начин или ће сам првостепени суд поправити своју погрешку, или ће се ова још више утврдити.

II

Деловођа општине аранђеловачке пита:

»Један грађанин ове општине, противно регулационој линији, подигао је једну шуцу — зграду, не покоривајући се решењу суда да је на оном месту не сме подизати док му инжињер не обежи линију, те га је суд пресудом казнио са три дана затвора за дело из § 329. тач. 18. и наређано му да у року од осам дана поруши и уклони подигнуту зграду, што ако он сам не учини, да суд после тога рока на његов трошак то учини.

Пресуду је одобрио и првостепени суд, и она је извршена, али осуђени неће да зграду поруши.

Да би суд општински извршио исту пресуду, моли се уредништво, за оба-

вештење: на који ће начин суд да изврши ову пресуду, како би било што мање штете за осуђеног и што не би извршиоце навело на одговорност«.

— На ово питање одговарамо:

Кад постоји извршена пресуда општинског суда, да осуђени сруши подигнуту грађевину у року од осам дана, што ако не би учинио, онда да ће то сам суд учинити, онда за суд нема никакве бојазни, што ће ту грађевину порушити, јер он тиме само извршује једну пресуду.

Да се не би пребацивало суду, да је рушењем ове зграде у регији, чинио веће издатке него што треб, он нека одржи кратку лицитацију, и рушење уступи ономе, који буде јевтинији.

О свему овоме, што буде радио, нека направи потребан записник, и придружи га актима осуде.

III

Суд општине владирачке, актом својим Бр. 2908. пита:

»Суд овај, пресудом својом од 24. маја ове године Бр. 2498, казнио је два своја грађанина, од којих је један сеоски кмет, што су играли карте у кафани, и ако је то забрањено и законом и нарочитом наредбом суда, издатом у смислу § 326. кр. закона, а кафаницу опет, што је дао карте.

По жалби двојице окривљених првостеп. суд поништио је пресуду општинског суда са ових разлога:

»Првостеп. Суд Шабачки расмотрио је акта истушне кривице окривљених за дело из § 361. кривич. законика, заједно са пресудом Бр. 2498, па је нашао: да горња пресуда не одговара закону са ових разлога:

Ни сам реферат не тврди да су окривљени играли карата у новац, — а ова околност није ислеђењем утврђена. Кад није утврђено да су окривљени играли карата у новац, — за добит, суд налази да не стоји ни представљено дело.

Са изложеног и §§ 15. и 16. полиц. уредбе првостеп. Суд Шабачки преиначује пресуду Бр. 2498 и

Пресуђује;

Да се Р. Ј. и М. С. ослободе казне за престављено дело исто тако да се ослободе и плаћања.

Акта се шаљу.

7. јуна 1912. г. Бр. 25969. Шабац«.

Према оваком стању ствари суд овај учтиво моли Уредништво за објашњење у првом свом наредном листу о томе:

Да ли је радња — одлука Шабачког Првостепеног Суда Бр. 25969, правилна или не? Па ако Уредништво нађе да је правилна, онда моли се за објашњење о томе:

1.. Какве су и које су игре карата дозвољене, а какве и које су игре забрањене и казниме?

2., Да ли се може узети и веровати, да играње карата по механама и јавним местима може у опште бити без ма какве добити? А узев строго по закону, играње ма и за какву добит, казимо је«.

— На ово питање одговарамо:

Наш кривични закон предвиђа двојако картање — оних, што ово чине у виду

заната и на велике новце (хазардске) § 285 кр. зак. и оних што играју карте по каџанама и јавним местима на новац или какву другу добит (§ 361. кр. зак.).

Према редакцији ово последње законске одредбе, кадгод је картање на новац, без обзира на величину суме, има места казни.

Шта би се, међутим, могло разумети под речима: „или другу какву добит, закон није навео ни један пример; али на сваки начин он је претпостављао какву заменицу новца у стварима, вредностима, праву и т. д.

Пиће, као н. пр. кафу, вино, ракију и т. слично, што се попије уз игру и што може бити предмет другарског и пријатељског чашћавања, на сваки начин законодавца није могао убројати у добити, које би могло бити предмет казне по § 361 кр. закона.

С обзиром на ово, и на напредни развој друштвених прилика, власти, које би за ово кажњавале грађане, не би одговарале жељи и намери законодавца.

Према овоме, кад истрагом није утврђено, да су карте играле за новац, онда се није могло извести дело из § 361. кр. закона.

Што се тиче кмета, који је играо карте противно наредби, коју је сам потписао, те тако ружио углед власти, њега нека суд оптужи среској власти, износећи уједно и друге неупутности ако их има, па нека она тражи од одбора да га разреши према чл. 148. зак. о општинама.

ОДЛУКЕ ДРЖАВНОГ САВЕТА И КАСАЦИОНОГ СУДА

Разумевање § 179. а крив. зак. — Кад је реч о отрову и не тражи се да дата количина мора бити толика, да је у стању да зле последице произведе, довољно је само да је оно што је коме дато отров, и да у опште узевши може зле последице произвести.

(Одлука Касационог Суда од 6. априла 1912. г. Бр. 4801).

Јулка жена С. В. из П. оптужена је била првостеп. суду што је дала сичан у јелу своје меду С. у намери да га отрује.

Првостеп. суд нашао је да, према лекарском уверењу, представци приватног тужиоца и осталим ислеђеним околностима овде стоји дело намерног тровања из § 179 т. а. крив. зак.; а да се кривична одговорност опт. Јулке утврђује овим посредним доказима: 1) што је прив. тужилац за учиниоца дела означава — основ из т. 5. § 122. крив. пост.; 2) што сведоци Т. и С. под заклетвом тврде да су опт. Јулка и тужилац Св., као муж и жена врло рђаво живели у кући; основ из тач. 2. § 123. крив. пост.; и 3) што је опт. Јулка, према казивању заклетог сведока М., у неколико признала дело, пошто га је као општинског служитеља кад је била у судници притворена због тровања, молила да иде и некој Кати и Јани каже, да, ако имају код себе какве отрове, побацију, да не би оне одговарале за ово

тровање, јер ако је ко крив за тровање њенога мужа она је сама крива, и нико други. — Основ из тач. 1. § 123. крив. поступка.

Према изложеноме, првостепенни је суд за ово дело оптужену Јулку казнио са пет година робије.

Апелациони Суд, ништећи горњу пресуду прв. суда, решио је био да се опт. Јулка по овом оптужењу *пусти испод суђења*, са ових разлога: Погрешно је првост. суд узео да, према стању доказа ислеђењем утврђених, овде стоји дело из § 179. а крив. зак. Напротив, Апел. Суд налази, да овде не стоји ни дело из § 179. а крив. зак. нити које друго кажњиво дело. Апел. Суд овако узима зато, што и ако је мишљењем лекара др. С. М., који је прив. тужиоца прегледао у болници, у вези његовог уверења, по § 224. кр. пост. утврђено, да је супстанција (сичан) којом је трован прив. тужилац С., отровна, ипак ничим није утврђено да је *количина* у којој је била употребљена (унесена у стомак прив. тужиоца) била толика да је могла да отрује прив. тужиоца, јер то позитивно не тврди ни сам овај лекар (већ само вели да је вероватно толика количина била) нити је довољност количине за тровање утврђена хемиском анализом, па према томе да не може овде бити ни речи о кривичној одговорности оптужене Јулке...

Но, по жалби браниоца оптужене и држав. тужиоца, Касациони је суд поништио ово решење Апелац. Суда, са ових разлога:

Погрешно Апел. Суда узима, да у радњи оптужене Јулке не стоји представљено дело из § 179. а кр. зак., нити које друго дело, само са тога разлога: што није утврђена *количина* отровне супстанције, која је била унесена у стомак прив. тужиоца, а која је била довољна и да га отрује. Погрешно стога, што кад је реч о *отрову*, и не тражи се да дата количина мора бити толика, да је у стању да зле последице произведе; довољно је само, да је оно, што је дато, *отров*, и да у опште узевши, можа зле последице произвести; а сем тога, за појам дела из § 179. а 1 одељка крив. зак., тражи се само то: „да ко другоме хотично даде отрова или друго што, што *здрављу шкодити може*“.

Према овоме, кад је лекарским мишљењем утврђено: да је, услед овога тровања, *шкодило здрављу* прив. тужиоца, јер је он „добрио јак пролив и повраћање, и да би вероватно и смрт наступила да му није благовремено дат против-отров и стомак испиран.“, — онда у овоме конкретном случају стоји дело тровања из 1 одељка § 179. а крив. зак., па, следствено, и кривична одговорност оптужене Јулке.

Апелациони је суд усвојио ове примедбе Касац. Суда, па је напред изложену пресуду првост. суда одобрио, но са исправком квалификације дела, у смислу горњих примедба Касац. Суда (§ 179 а 1 одељак крив. зак.)

Држав. тужилац тужио је малолетног Радивоја и његовог оца Милана И. из Г.,

што је Радивоје, по наговору и упуству свога оца, убио из пушке Стојана З. из Г. те тиме створили себи кривицу кажњиву по § 155. у в. 46. крив. зак. Првостепенни је суд опт. Радивоја, који је дело признао, осудио на 5 година затвора, а опт. Милана на 20 година робије, чија је кривица доказана заклетим сведоцима: Стојанке и њенога мужа Илије, пред којима је он изрично тврдио, да је издао наредбу својој доци: да убију сваког оног ко дође да раскући његову кућу.

Апелациони Суд је нашао да пресуда првостеп. суда у свему на закону основана према опт. Радивоју, али да је првостеп. суд погрешно узео да је кривична одговорност опт. Милана потпуно утврђена исказом заклетих сведока: Стојанке и Илије З., пошто ова два сведока тврде само да је опт. Милан пред њима признавао, како је издао наредбу да његова деца убију сваког оног, ко дође да му раскући кућу и да је то само основ из тач. 1. § 123. крив. суд. пост.; па је пресудио био да се опт. Милан пусти из недостатка *довољ. доказа*.

Но Касац. Суд примедбама својим од од 6. априла 1912. Бр. 4743, поништио је ову пресуду Апелационог Суда, са ових разлога:

Погрешно Апел. Суд узима да сведоци Стојанка и Илија тврде само то да је оптужени Милан пред њима признавао како је издао наредбу да његова деца убију сваког оног који дође да му кућу раскући, и да ти њихови искази сачињавају само основ из тач. 1. § 123. крив. пост. Погрешно с тога, што сам исказ сведока Стојанке, која је под заклетвом потврдила да је опт. Милан пред њом опредељено казао: да је издао наредбу деци — синовима, да убију сваког оног ко дође да раскући његову кућу, и да је тада присутан био и опт. Радивоје, који је чуо очеве речи, — чини ближи основ подозрења из тач. 1. § 123. крив. пост.; а исказ заклетог сведока — очевидца — Илије, који је потврдио: да је чуо својим ушима кад је опт. Милан *наговарао* свога сина, оптуженог Радивоја, да убије сваког оног ко буде дошао да им кућу расељава, — чини други ближи основ подозрења из тач. 2. § 123. крив. суд. пост.

Па како ова два основа, који се међусобно подударaju, на основу § 238. тач. а крив. суд. пост. сачињавају потпуни саставни доказ противу, опт. Милана, — то је Апел. Суд погрешно, што је оптуженог Милана пустио из недостатка доказа, када су утврђени битни елементи саучешћа из тач. 1. § 46 крив. зак. па према томе и кривична одговорност његова за представљено дело из § 155. крив. зак. у вези § 47. истог закона.

Један случај сукоба о надлежности између првостепенног суда и иследног судије, за поновно извиђање дела из § 115. крив. зак.

(Одлука Касац. Суда од 29. маја 1912. г. Бр. 7417).

Према представци иследнога судије тога суда од 19. ов. мес. бр. 13996 о томе: да се између њега и тога суда појавио

УНИВЕРЗИТЕТСКА БИБЛИОТЕКА

сукоб о надлежности за поновно извјеђење оптуженога Милоша Ј. из Б., за дело из § 155. крив. зак., који је пресудом тога суда од 1. децембра 1905. г. бр. 23647 за исто дело пуштен из недостатка доказа, Касациони је Суд расмотрио акта овога предмета, па је нашао:

Поновном суђењу, као и првом, претходи истрага, којом се има да утврди постојање или непостојање чињеница које закон тражи за поновно суђење у кривичним делима; а у § 342. крив. пост. изречно је казано: да за поновно оптужење и предавања оптуженог суду од стране оптужне власти важе они исти прописи као и кад би се оптужени први пут суду предавао.

Према томе кад је тај судија у својству истражне власти, по поднетој тужби већ отпочео и вршио истрагу, онако исто као што би је иначе вршио и срески или градски судија односно среска полицијска власт или окр. начелство, пошто се овде поновно суђење тражи на штету оптуженог Милоша, — онда је он био дужан да исту у потпуности и доврши, и потом, као и први пут, да оптужи првостепеном суду Милоша, ако налази да за то има законских услова, иначе да учини што треба у погледу прекидање истраге.

Тек по тој оптужби, а на основи учињеног ислеђења и пошто се претходно о томе узме реч и од стране која се у кривичним делима појављује као тужилачка страна, првостепени суд има да реши: да се оптуженом може поновно судити, ако, разуме се, нађе да томе има места.

Иследни судија дужан је био тако и да поступи према одлуци тога суда под бр. 13495, јер је то наредба којој он као орган суда у коме ради и у чије име ради има да следује, нити између њега и суда о овоме може бити каквог сукоба.

Према изложеноме Касациони је Суд вратио сва акта овога предмета првостепеном суду ради даљег законског поступка.

Један случај сукоба о надлежности између првостепеног суда и Господина Министра Унутрашњих Дела.

(Одлука Касационога Суда од 2. марта 1912. год. Бр. 3176).

Првостепени суд у К. претписом својим од 28. пр. мес. № 9324 представио је Касационом Суду да је наступио сукоб о надлежности између њега и Господина Министра Унутрашњих Дела за разматрање решења начелства окружног у К. од 5. децем. 1911. № 14751, по предмету отказа закупа Милану Г. од стране Светозара К. из К.

Према овој представи Касац. Суд расмотрио је све акте овога предмета, па је нашао: да овде и није случај примене § 356 в крив. зак. него да је питање о раскинућу уговора о закупу услед уговора о продаји закупнога добра, које се питање као спорно појавило и

за расправу којег питања се начелство поменути својим решењем огласило ненадложним, те због тога молиоца Светозара упутило надлежном суду на парницу. За разматрање овога решења не може бити надлежан првостепени суд по § 15 и 16 полиц. уредбе, на које се законске прописе позвало Министарство Унутрашњих Дела, јер је то решење административне природе и, као такво, оно може бити још предмет разматрања само старије административне власти, овде Министарства Унутрашњих Дела, по праву општег надзора.

оделу је онога краја. Младен је стар 23 године, средњег раста, прномањаст.

Депеша начелника ср. хомољског Бр. 3253.

Препоручује се полицијским и општинским властима, да за овим побеглим лицима учине најживљу потеру, и у случају проналаска стражарно их уште властима које су потернице издале, с позивом на означене бројеве акта или депеша.

ТРАЖЕ СЕ

Живојин, унук Јована Савића, из Црнице, стар 13 година, добро развијен, смеђ, на себи има панталоне и копран, и носи собом исправу дућанског кафе, отумарао је незнано где.

Депеша начелника среза темнићског Бр. 8563.

Александар, син Милентија Сретеновића, из Мраморца, отумарао је незнано куд. Стар је 19 година, раста повисоког, смеђ. Од одећа има гуњ и чакшире.

Депеша начелника среза јасеничког, округа смедеревског Бр. 10169.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Љубомир Јовић, зв. „Мирча“, осуђеник пожаревачког казног завода, чију слику износимо, побегао је. Родом је из Близнака, среза хомољског, округа пожаревачког, стар 38 го-

дина, раста средњег, очију угасито-жуто зелених, косе седе; од особених знакова има: на десној руци на трећем зглобу средњег прста, две брадавице величине пшеничног зрна страна спољна; по глави красав и на обе плећке белеге од чира величине и облика ораха.

Акт Управе пожаревачког казног завода Бр. 2461.

Борисав Милосављевић, из Ваљева, осуђеник пожаревачког казног завода, побегао је са рада.

Он је стар 23 године, раста малог, косе црне, очију црних, бркова смеђих.

Депеша Управе пожаревачког казног завода Бр. 2446.

Јелена — Ленка, кћи Адама Трајиловића, из Дебелог Луга, која је била у притвору за дело из §§ 200 и 250. кр. закона, обила је апсану и побегла са Младеном Станковићем, из В. Лаола.

Она је стара 20 година, у опште прномањаста, омалена, говори српски и влашки, у

КЊИЖЕВНИ ОГЛАС

Књига:

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

дата је у штампу, и до краја месеца јула би ће потпуно готова, да ће се првих дана августа већ разашипати свима онима, који су положили претплату.

Сви они, који желе да купе ову књигу, нека пошљу претплату до 25. јула ове године, јер ће доцније продајна цена књиге бити већа, пошто је истој придодат и веома лепо уређен регистар — садржај.

21. јуна 1912. г. Београд

Димитрије С. Калајић

окружни начелник у пензији „Бегошева“ бр. 71.